

Именованье амбасадора Јурија Ушакова за заменика Путиновог шефа кабинета одговорног за спољну политику и међународно - економска питања – нов положај у кабинету руског премијера – указује на то да Владимир Путин намерава да води значајну спољнополитичку улогу на свом новом положају премијера. Како ми је један виши руски званичник недавно објаснио у Москви, председник Димитри Медведев ће бити одговоран за „стратешки правац“ руске спољне политике, али руски Устав „имплементацију спољне политике“ додељује премијеру.

Путинови премијери нису имали оваква овлашћења, мада је један од премијера Бориса Јељцина – Јевгени Примаков – постао значајан фактор у обликовању међународног опхођења Русије током његовог мандата од 1998-99. године. Театрална илустрација Примаковљеве улоге је његов полукружни окрет изнад Атлантика, чиме је одустао од планираног састанка са тадашњим замеником председника Ал Гором, као знак протеста против НАТО напада на Југославију, оркестрираних од стране САД-а. Ипак, Примаковљев полукружни окрет и његово шире схватање самосталности у политици (укључујући и парламентарне дискусије о Јељциновом опозиву) јасно су допринели доношењу одлуке председника Јељцина, тада већ несигурног и у посустајању, да га уклони с положаја. Наравно, и Кремљ и руска Бела кућа, где се налази Путинов нов и кабинет, тврде да ће нови договор око поделе моћи између Медведева и Путина бити хармоничнији и стабилнији.

У оној мери у којој један појединац може нешто да промени, именованье Ушакова би могло да допринесе њиховом успеху – барем у оквиру његових одговорности. Током његовог деветоипогодишњег амбасадорског мандата у Сједињеним Државама, искусни каријерни дипломата, Ушаков, постао је добро познат и Путину и Медведеву и остварио добар однос са обојицом. Медведевов помоћник за спољнополитичка питања, Сергеј Приходко, је Ушаков бивши блиски колега из дирекције за европску сарадњу Министарства спољних послова, где су обојица радили током 90-их.

У многим извештајима руских медија наговештава се да је нови положај Ушакова „деградација“ за руског министра спољних послова Сергеја Лаврова. Међутим, сви извештаји су засновани на истом чланку од 30. маја из руских пословних новина *Kommersant*, који описује односе између званичника руске Владе, али, оно што је необично је то да су те оцене засноване на неименованом извору „блиском Стејт Дипартменту у Вашингтону“ – необичан извор за руске новине које пишу о московским сплеткама.

Kommersant

тврди да су Ушаков и Лавров познати као „стари ривали“ јер су наводно обојица хтели да замене Игора Иванова као министра спољних послова 2004. Међутим, током последњих неколико година безброј пута сам се састао и са Лавровом и са Ушаковым и увек сам сматрао да је њихов однос веома професионалан и заиста добар. Осим тога, они који обојицу добро познају кажу да су ефикасно сарађивали један као амбасадор у Сједињеним Држава у Вашингтону и други као амбасадор при Уједињеним Нацијама у Њујорку. Насупрот извештајима у

Kommersant

-у, тих година није било знакова надметања и Ушаков је касније, као кључна особа за комуникацију између Москве и Вашингтона, очигледно имао Лавровљево подршку, када је Лавров постао министар спољних послова. Моја претпоставка је да ће сва тројица – Лавров, Ушаков и Приходко – истински желети да конструктивно сарађују. И њихови надређени, Димитри Медведев и Владимир Путин, сигурно исто очекују.

А да ли ће добре намере бити довољне да осигурају хармонију, то је, наравно, друга ствар. Неспорно је да руска Влада улази у неистражене воде: сада има новог јаког председника са надмоћном уставном влашћу и јаког премијера који не само да је изабрао Медведева као свог наследника и његов је дугогодишњи ментор, већ такође и управља претежном већином у руском Парламенту као председник владајуће Странке јединствене Русије. Оба лидера су вредно радила како би створили повезане тимове ради координације и саветовања – али током моје посете Москви пре две недеље, већ је било јасно да је одређени број њима подређених службеника био нестрпљив да увери да би њихов лидер био бољи, уживао веће поверење и имао већи ауторитет.

Шта год да се деси унутар „црне кутије“ руске Владе, САД и Запад уопште би погрешили ако би очекивали да ће транзиција Русије довести до великих промена у понашању Русије, а да Москва не добије ништа за узврат. Како ми је један високи званичник објаснио, јасно је да ће бити промене у стилу, јер не постоје два иста лидера, и доћи ће до неких нових могућности, ако не из неког другог разлога, онда због чињенице да унутрашње промене захтевају нови приступ спољној политици. Нада да ће Медведев бити склон да се „доказује“ САД и ЕУ вероватно ће се изгубити; нема назнака да се он стиди понашања Русије или да сматра да се мора дистанцирати од Путинове спољне

политике . Изјаве Медведева у Берлину прошле недеље и током викенда на Међународном економском форуму у Санкт Петербургу – које наговештавају да би чланство у НАТО-у могло имати озбиљне последице за Украјину и Грузију и да за глобалне економске проблеме треба кривити „економски егоизам“ САД – сасвим сигурно указују на значајан континуитет у спољној политици Русије.

И док је *Kommersant* покушао да опише Ушакова као чврстог следбеника школе Јевгенија Примакова, они који добро познају Ушакова – у Вашингтону и у Москви – пре би га описали као дипломату посвећеног унапређивању америчко-руске сарадње. Бела Кућа је била потпуно у праву описујући „кључну улогу руског амбасадора у повећању узајамног разумевања између САД и Русије“ после Ушаковог опроштајног састанка са председником Бушом.

Наравно, ни један амбасадор не може имати добар учинак ако упорно не пропагира интересе и ставове своје земље, а интереси и ставови Русије током претходних година су се често сукобљавали са политиком Бушове администрације и утачаненим мишљењем Вашингтона. То је био изазов не само за Ушакова, већ и за његовог одличног америчког парњака, амбасадора у Москви Била Брнса, који данас ради као државни подсекретар за политичка питања.

Следећи председник Америке ће наследити ове изазове и мораће да одлучи како да им приступи. Али, већ сада је јасно да нагађања о „правом“ Медведеву или „правом“ Путину или њиховом „правом“ односу не могу бити замена за правилно разумевање руских интереса – и то не наше дефиниције руских интереса, већ руске дефиниције руских интереса. Ако САД могу то да схвате и да одреде своје сопствене приоритете у енергичном промовисању америчких интереса, прагматични професионалци као што су Јури Ушаков, Бил Брнс и неки други из обе земље, могли би заиста допринети ефикаснијем односу између САД и Русије.

Димитри К. Симес је председник Никсон центра и издавач *The National Interest* -а.

(10.06.2008 The National Interest)